EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 9. 7. 2025
COM(2025) 394 final

2025/0212 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Európskej únie v Generálnej rade Svetovej obchodnej organizácie v súvislosti s prijatím rozhodnutia o udelení výnimky WTO umožňujúcej Spojeným štátom poskytovať bezcolné zaobchádzanie podľa zákona USA o ozdravení hospodárstva krajín karibskej oblasti (CBERA)

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. PREDMET NÁVRHU

Tento návrh sa týka rozhodnutia, ktorým sa stanovuje pozícia, ktorá sa má zaujať v mene Únie v Generálnej rade Svetovej obchodnej organizácie (WTO) v súvislosti s plánovaným prijatím rozhodnutia udeliť výnimku WTO umožňujúcu Spojeným štátom poskytovať do 30. septembra 2030 bezcolné zaobchádzanie oprávneným výrobkom s pôvodom v zvýhodnených stredoamerických a karibských krajinách a územiach podľa ustanovení zákona o ozdravení hospodárstva karibskej oblasti z roku 1983 zmeneného zákonom o hospodárskom ozdravení a rozmachu karibskej oblasti z roku 1990 (CBERA).

2. KONTEXT NÁVRHU

2.1. Dohoda o založení Svetovej obchodnej organizácie uzavretá v Marrákeši

Dohoda o založení Svetovej obchodnej organizácie uzavretá v Marrákeši (ďalej len „Dohoda o založení WTO“) nadobudla platnosť 1. januára 1995.

Európska únia je zmluvnou stranou tejto dohody.

2.2. Konferencia ministrov a Generálna rada Svetovej obchodnej organizácie

Podľa článku IV ods. 1 Dohody o založení WTO má Konferencia ministrov právomoc prijímať rozhodnutia o všetkých otázkach vzťahujúcich sa na všetky mnohostranné obchodné dohody.

Podľa článku IV ods. 2 Dohody o založení WTO v období medzi zasadnutiami Konferencie ministrov vykonáva jej funkcie Generálna rada.

Podľa článku IX ods. 1 WTO obvykle prijíma rozhodnutia na základe konsenzu.

2.3. Pripravovaný akt Generálnej rady WTO

Podľa článku IX ods. 3 Dohody o založení WTO možno za výnimočných okolností udeliť výnimku z povinnosti uloženej členskej krajine WTO.

V nadväznosti na žiadosť Spojených štátov má Generálna rada WTO prijať rozhodnutie o udelení výnimky WTO, ktorá by Spojeným štátom umožnila poskytovať bezcolné zaobchádzanie oprávneným výrobkom s pôvodom v zvýhodnených stredoamerických a karibských krajinách a územiach podľa CBERA podľa článku IX ods. 3 a 4 Dohody o založení WTO (ďalej len „pripravovaný akt“).

Žiadosť je založená na existujúcej výnimke pre CBERA, ktorá sa skončí 30. septembra 2025. Cieľom pripravovaného aktu je preto udeliť novú výnimku do 30. septembra 2030 na základe žiadosti USA (G/C/W/870).

Pripravovaný akt sa stane záväzným pre členov WTO v súlade s článkom IX ods. 3, ako aj s článkom II ods. 2 Dohody o založení WTO, v ktorom sa stanovuje: „Dohody a súvisiace právne nástroje zahrnuté do príloh 1, 2 a 3 […] tvoria neoddeliteľnú súčasť tejto dohody a sú záväzné pre všetkých členov.“

3. POZÍCIA, KTORÁ SA MÁ ZAUJAŤ V MENE ÚNIE

Spojené štáty požiadali o výnimku WTO z povinností USA podľa článku I ods. 1 Všeobecnej dohody o clách a obchode z roku 1994 (GATT 1994) a článku XIII ods. 1 a 2 dohody GATT 1994, ktorá by Spojeným štátom umožňovala poskytovať bezcolné zaobchádzanie v prípade

oprávnených výrobkov s pôvodom v stredoamerických a karibských krajinách a územiach (ďalej len „zvýhodnené krajiny“) podľa CBERA do 30. septembra 2030.

Spojené štáty predložili žiadosť podľa článku IX ods. 3 a 4 Dohody o založení WTO. USA žiadosť odôvodňujú vysokou mierou chudoby a nestability v krajinách karibskej oblasti, pričom poznamenávajú, že hospodárske vyhliadky pre tieto malé krajiny ďalej komplikuje náchylnosť na prírodné katastrofy. Cieľom výhod podľa CBERA je rozšíriť hospodárske príležitosti a prispieť k stabilnejšiemu a prosperujúcejšiemu regiónu.

Podľa Spojených štátov by bezcolné zaobchádzanie poskytované podľa CBERA nemalo poškodiť záujmy ostatných členov, ktorí nebudú mať prospech z tohto zaobchádzania, pričom sa očakáva, že predĺženie platnosti takéhoto bezcolného zaobchádzania nebude mať za následok výraznú zmenu v dovoze výrobkov oprávnených podľa CBERA s pôvodom v členských krajinách, ktoré nie sú zvýhodnenými krajinami, do Spojených štátov.

Táto žiadosť je založená na existujúcej výnimke na účel preferenčného sadzobného zaobchádzania podľa CBERA, ktorá bola pôvodne udelená 15. februára 1985 na obdobie od 1. januára 1984 do 30. septembra 1995[1] a ktorá má v súčasnosti platnosť do 30. septembra 2025.

Žiadosť Spojených štátov zohľadňuje uplynutie platnosti zákona o haitskej hemisférickej príležitosti prostredníctvom partnerskej podpory z roku 2006, zákona o haitskej hemisférickej príležitosti prostredníctvom partnerskej podpory z roku 2008 a zákona o programe hospodárskej podpory Haiti z roku 2010 („zmenený zákon CBERA“).

Udelenie tejto výnimky by nemalo nepriaznivý vplyv ani na hospodárstvo Únie, ani na obchodné vzťahy s krajinami zvýhodnenými touto výnimkou. Okrem toho Únia podporuje opatrenia proti chudobe a v prospech stability. Pozícia, ktorú má Únia zaujať v rámci Generálnej rady, by preto mala spočívať v podpore žiadosti o výnimku.

4. PRÁVNY ZÁKLAD

4.1. Procesnoprávny základ

4.1.1. Zásady

V článku 218 ods. 9 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa stanovujú rozhodnutia, ktorými sa určujú „pozície, ktoré sa majú prijať v mene Únie v rámci orgánu zriadeného dohodou, keď je tento orgán vyzvaný prijať akty s právnymi účinkami s výnimkou aktov dopĺňajúcich alebo meniacich inštitucionálny rámec danej dohody“.

Pojem „akty s právnymi účinkami“ zahŕňa akty, ktoré majú právne účinky na základe pravidiel medzinárodného práva, ktorým sa riadi predmetný orgán. Zahŕňa aj nástroje, ktoré nemajú záväzný účinok podľa medzinárodného práva, ale „môžu rozhodujúcim spôsobom ovplyvniť obsah právnej úpravy prijatej normotvorcom Únie“[2].

4.1.2. Uplatnenie na tento prípad

Generálna rada WTO je orgánom zriadeným dohodou, konkrétne Dohodou o založení WTO.

Akt, ktorý má Generálna rada prijať, predstavuje akt s právnymi účinkami. Pripravovaný akt bude záväzný podľa medzinárodného práva v súlade s článkom II ods. 2 a článkom IX ods. 3 Dohody o založení WTO.

Pripravovaný akt nedopĺňa ani nemení inštitucionálny rámec dohody.

---

1 (BISD 31S/20).

2 Rozsudok Súdneho dvora zo 7. októbra 2014, Nemecko/Rada, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, body 61 až 64.

Procesnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 218 ods. 9 ZFEÚ.

4.2. Hmotnoprávny základ

4.2.1. Zásady

Hmotnoprávny základ rozhodnutia podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ závisí predovšetkým od cieľa a obsahu pripravovaného aktu, v súvislosti s ktorým sa zaujíma pozícia v mene Únie. Ak pripravovaný akt sleduje dva ciele alebo obsahuje dve zložky a ak jeden z týchto cieľov alebo jednu z týchto zložiek možno určiť ako hlavnú, zatiaľ čo druhý cieľ alebo druhá zložka sú len vedľajšie, rozhodnutie podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ musí byť založené na jedinom hmotnoprávnom základe, a to na tom, ktorý si vyžaduje hlavný alebo prevažujúci cieľ alebo hlavná alebo prevažujúca zložka.

4.2.2. Uplatnenie na tento prípad

Hlavný cieľ a obsah pripravovaného aktu sa týkajú spoločnej obchodnej politiky.

Hmotnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 207 ods. 4 prvý pododsek.

4.3. Záver

Právnym základom navrhovaného rozhodnutia by mal byť článok 207 ods. 4 prvý pododsek ZFEÚ v spojení s článkom 218 ods. 9 ZFEÚ.

5. UVEREJNENIE PRIPRAVOVANÉHO AKTU

Keďže aktom Generálnej rady WTO sa budú uplatňovať ustanovenia Dohody o založení WTO týkajúce sa výnimiek, je vhodné uverejniť ho po jeho prijatí v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

2025/0212 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Európskej únie v Generálnej rade Svetovej obchodnej organizácie v súvislosti s prijatím rozhodnutia o udelení výnimky WTO umožňujúcej Spojeným štátom poskytovať bezcolné zaobchádzanie podľa zákona USA o ozdravení hospodárstva krajín karibskej oblasti (CBERA)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 207 ods. 4 prvý pododsek v spojení s jej článkom 218 ods. 9,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

(1) Dohoda o založení Svetovej obchodnej organizácie uzavretá v Marrákeši (ďalej len „Dohoda o založení WTO“) nadobudla platnosť 1. januára 1995.

(2) Podľa článku II ods. 2 Dohody o založení WTO „dohody a súvisiace právne nástroje zahrnuté do príloh 1, 2 a 3 („mnohostranné obchodné dohody“) tvoria neoddeliteľnú súčasť tejto dohody a sú záväzné pre všetkých členov“.

(3) V súlade s článkom IX ods. 3 môže Konferencia ministrov za výnimočných okolností rozhodnúť o udelení výnimky z povinnosti uloženej členskej krajine WTO na základe Dohody o založení WTO alebo niektorej z mnohostranných obchodných dohôd.

(4) V článku IX ods. 3 a 4 Dohody o založení WTO sa stanovujú postupy udeľovania výnimiek týkajúcich sa mnohostranných obchodných dohôd uvedených v prílohách 1A, 1B alebo 1C k Dohode o založení WTO a príloh k týmto dohodám.

(5) Podľa článku IV ods. 1 Dohody o založení WTO má Konferencia ministrov právomoc prijímať rozhodnutia o všetkých otázkach vzťahujúcich sa na všetky mnohostranné obchodné dohody.

(6) Podľa článku IV ods. 2 Dohody o založení WTO v období medzi zasadnutiami Konferencie ministrov WTO (Svetovej obchodnej organizácie) vykonáva jej funkcie Generálna rada WTO.

(7) Podľa článku IX ods. 1 WTO obvykle prijíma rozhodnutia na základe konsenzu.

(8) Spojeným štátom bola 15. februára 1985 udelená výnimka z povinností podľa článku I ods. 1 dohody GATT 1994 na obdobie od 1. januára 1984 do 30. septembra 1995. Dňa 15. novembra 1995 členovia WTO obnovili platnosť výnimky do 30. septembra 2005 a 29. mája 2009 opätovne predĺžili jej platnosť do 31. decembra 2014. Členovia WTO 5. mája 2015 predĺžili platnosť výnimky v súvislosti s článkom I odsekom 1 dohody GATT z roku 1994 a rozšírili výnimku tak, aby sa vzťahovala aj na odseky 1 a 2 článku XIII dohody GATT, a to do 31. decembra 2019, v rozsahu potrebnom na to, aby Spojené štáty mohli poskytovať bezcolné zaobchádzanie pri dovoze oprávnených výrobkov s pôvodom v zvýhodnených krajinách určených podľa ustanovení CBERA, výrobkov s pôvodom v zvýhodnených krajinách určených podľa ustanovení CBERA,

a uvedení členovia 17. októbra 2019 predĺžili platnosť výnimky v súvislosti s článkom XIII odsekmi 1 a 2 dohody GATT 1994 do 30. septembra 2025, v rozsahu potrebnom na to, aby Spojené štáty mohli poskytovať bezcolné zaobchádzanie pri dovoze oprávnených výrobkov s pôvodom v zvýhodnených krajinách určených podľa ustanovení CBERA.

(9) Spojené štáty predložili podľa článku IX ods. 3 a 4 Dohody o založení WTO žiadosť, aby Generálna rada prijala rozhodnutie o udelení výnimky WTO, ktorá by Spojeným štátom umožňovala poskytovať bezcolné zaobchádzanie v prípade oprávnených výrobkov s pôvodom v stredoamerických a karibských krajinách a územiach podľa CBERA do 30. septembra 2030.

(10) Spojené štáty odôvodňujú žiadosť vysokou mierou chudoby a nestability v krajinách karibskej oblasti, najmä na Haiti. Cieľom výhod podľa CBERA je rozšíriť hospodárske príležitosti a prispieť k stabilnejšiemu a prosperujúcejšiemu regiónu.

(11) Výnimka by nemala mať nepriaznivý vplyv ani na hospodárstvo Únie, ani na obchodné vzťahy Únie s krajinami zvýhodnenými touto výnimkou. Okrem toho Únia podporuje opatrenia proti chudobe a v prospech stability.

(12) Je vhodné stanoviť pozíciu, ktorú má v mene Únie zaujať Európska komisia v Generálnej rade WTO s cieľom podporiť žiadosť Spojených štátov o udelenie výnimky, v súlade s článkom 218 ods. 9 ZFEÚ, keďže výnimka bude záväzná pre členov WTO,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Pozícia, ktorú má Európska komisia zaujať v mene Únie v Generálnej rade Svetovej obchodnej organizácie, spočíva v podpore udelenia výnimky WTO, ktorá Spojeným štátom umožní poskytovať do 30. septembra 2030 bezcolné zaobchádzanie v prípade oprávnených výrobkov s pôvodom v stredoamerických a karibských krajinách a územiach podľa zákona USA o ozdravení hospodárstva krajín karibskej oblasti (CBERA).

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené Komisii.

V Bruseli

Za Radu
predseda/predsedníčka